

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН

ПРЕПОРЪКИ ОТНОСНО СПАЗВАНЕ НА ПРЕДПИСАНИТЕ ОТ ПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ НА ВС, ДВИГАТЕЛИ И ВЪЗДУШНИ ВИНТОВЕ, ПРОЦЕДУРИ И МОМЕНТИ НА ЗАТЯГАНЕ НА БОЛТОВЕ И ГАЙКИ ОТ КОНСТРУКТИВНИТЕ ВЪЗЛИ НА ВС, И КОНТРОЛ НА РЕСУРСНИТЕ СРОКОВЕ

№45-50-3/03.11.2025 - TPL-G

I. Въведение

Настоящият **Информационен бюлетин** се издава с цел да бъдат запознати членовете на Асоциацията на свръхлеката авиация в България (АСАБ) с резултатите от разследването на сериозен инцидент със самолет Breezer C с регистрационни знаци LZ-BRE, експлоатиран от пилот - собственик, реализиран на 07.09.2024 г., описани в „Окончателен доклад на Националния борд за разследване на произшествия във въздушния, водния и железопътния транспорт (НБРПВВЖТ), с рег. № 10-50-86/12.09.2025 г. (Приложение 1 на **Информационния бюлетин**).

Настоящият материал се базира на изводите от Окончателния доклад на НБРПВВЖТ, както и на технологичните изисквания при експлоатацията на свръхлеки въздухоплавателни средства (СлВС) и техните конструктивни възли и елементи.

II. Нормативно основание

- 1.Чл. 16б. (Нов - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) (1) т.3 от ЗГВ;
- 2.Чл. 6 ал. 3, т.3; чл. 11, ал. 2, т. 3; чл. 13, ал. 3, т. 1 от Устройствения правилник на ГД ГВА.

III. Препоръки и действия за повишаване на безопасността при експлоатацията на СлВС

1. Монтиране и контрол на състоянието на въздушните винтове (ВВ):

- Монтирането на ВВ да се извършва в съответствие с инструкциите на производителя и при спазване на приложимите мерки за безопасност.
- Да се използват само определените от производителя закрепващи елементи /серийни номера и клас на якост. Смазването на болтовете да се извършва в зависимост от инструкциите на производителя - неправилното смазване води до отклонения на реалния въртящ момент.
- Болтовете да се затягат в предписания ред.

- Въртящият момент да се прилага само с тарировъчен инструмент с валидна калибрация.

2. Тарирание и контрол на инструментите

- Всички Torque-ключове и измервателни уреди да се подлагат на периодична проверка и калибриране /обичайно на 6 или 12 месеца/.
- Преди употреба да се прави визуална проверка за повреди, пукнатини или отклонения в скалата на уреда.
- Да не се допуска използване на инструменти с изтекъл срок на калибрация.

3. Контрол на срока на годност на закрепващите елементи от конструктивните възли на ВС, двигател и въздушен винт.

- Болтовете за закрепване следва да имат номенклатурен номер и придружаващи документи за проследимост.
- Срокът на годност, установен в ресурсната инструкция на производителя, особено ако са с покритие, консервирани или комплектовани със самозконтрящи се гайки, следва да се спазва стриктно.
- Болтове с изтекъл срок на годност да не бъдат използвани, а при съмнения за дефект или при следи от корозия, те да бъдат заменени незабавно.
- При демонтаж болтовете да не се използват повторно, освен ако не е изрично разрешено от производителя.
- Самозаконтрящи се гайки да бъдат ползвани само еднократно.

4. Контрол на документацията

Всички операции да се записват в работни карти или логбук, като се отбелязва:

- Използваният въртящ момент
- Партиди на болтовете
- Идентификация на тарировъчния инструмент

Всяка операция да се заверява с подпис на изпълнителя.

Приложение 1: „Окончателен доклад на Националния борд за разследване на произшествия във въздушния, водния и железопътния транспорт (НБРПВВЖТ)“) с рег. № 10-50-86/12.09.2025 г.

Изготвен от:

ГД ГВА - Дирекция „Авиационна безопасност“, Отдел „Летателна Годност и Лицензиране“.

Anelia
Georgieva
Marinova

Digitally signed by
Anelia Georgieva
Marinova
Date: 2025.11.03
16:35:47 +02'00'

Анелия Маринова

Главен директор на ГД ГВА